

पशुपन्थी विकास मन्त्रालय मातहतका
निकायहरू मार्फत संचालन हुने कार्यक्रमहरूको

कार्यविधि

आ.व. २०७३/०७४

नेपाल सरकार
पशुपन्थी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाण्डौ

कार्तिक, २०७३

कार्यविधिहरूको सूची

पशु उत्पादन निर्देशनालय

१. दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान पाइलट कार्यक्रम
२. सहकार्यमा नमुनाको रूपमा मिलिकड पार्लरको स्थापना तथा संचालन
३. सेक्सड सिमेन (Sexed Semen) बाट उत्पादीत बाच्छीहरू खरिद तथा वितरण गर्न करार सम्झौता कार्यक्रम संचालन
४. गाई भैसीलाई सुत्केरी पशु आहारा भत्ता अनुदान कार्यक्रम संचालन
५. साईलो पिट निर्माण
६. एकल महिला लक्षित पशुपालन सबलिकरण कार्यक्रम
७. एक जिल्ला एक घाँसेवाली श्रोत केन्द्र स्थापना
८. खर्क सुधार कार्यक्रम संचालन
९. सामुदायिक भेडा श्रोत केन्द्र विकास कार्यक्रम
१०. भेडा बाखामा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम
११. लाइभस्टक गुणस्तर व्यवस्थापन
१२. प्रजनन योग्य राँगो/साँढे हुर्काउने श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम
१३. कोरेली पाडी हुर्काउने कार्यक्रम
१४. सामाजिक रूपमा पछाडी परेका सिमान्तकृत महिला समुदाय, दलित, जनजाति, अपांग, लगाएत सिमान्तकृत गर्ग लक्षित पशुपन्छीपालन कार्यक्रम
१५. मध्य पहाडि लोक मार्ग हुलाकी मार्गका बजार लक्षित एकिकृत दुग्ध उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम
१६. पशु कल्याण प्रवर्द्धन कार्यक्रम
१७. अण्डामा आत्मनिर्भर तथा पारिवारिक स्तरमा पोषण सुरक्षाको लागि ग्रामिण कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम
१८. भुकम्प प्रभावित जिल्लाहरूमा पशुपन्छी सँग सम्बन्धित राहत तथा पूनर्स्थापना कार्यक्रम

पशु सेवा तालिम तथा प्रसार निर्देशनालय

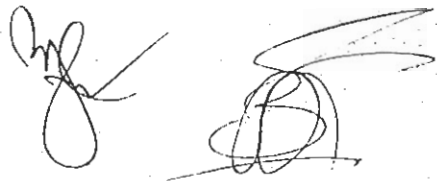
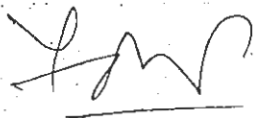
१९. कृषकस्तर पशुपन्छी पालन आधारभुत व्यवहारिक तालिम (पन्ध्र दिने)

पशु स्वास्थ्य निर्देशनालय

२०. एकिकृत पशु स्वास्थ्य शिविर
२१. कुकुर बन्ध्याकरण तथा रेविज रोग नियन्त्रण कार्यक्रम

पशु सेवा विभाग

२२. पशुजन्य पदार्थ उत्पादन, विविधिकरण र बजारीकरण कार्यक्रम
२३. भेडा बाखा पालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम

दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान पाइलट कार्यक्रम कार्यविधि, २०७३

पृष्ठभूमी:

पशुपन्छी विकास मन्त्रालय अन्तर्गतका निकाय र अन्य निकायहरूबाट पशुजन्य उत्पादन वृद्धि गर्न त्यसको गुणस्तर कायम राख्न, प्रशोधन गर्न र बजारीकरण गर्न आवश्यक पर्ने लगानी (Input) हरूमा मात्र अनुदान सहायता उपलब्ध गराउनु आएको पाइन्छ । विभिन्न परियोजना मार्फत साझेदारीमा समेत यस्तो अनुदान प्रवाह भएको छ । हालैका वर्षहरूमा अनुदानग्राहीबाट परियोजना अवधिभर शर्त पालना गर्ने र तत्पश्चात व्यवसायलाई दिगो रूपमा संचालन नगर्ने प्रवृत्ति समेत देखिन थालेको छ । कृषकहरूको मागका आधारमा व्यवसाय दिगो राख्न र व्यवसायी कृषकहरूलाई अझ प्रोत्साहन गर्न, उत्पादित दूधको परिमाण, गुणस्तर र बजारीकरणका आधारमा अनुदान प्रवाह गरेमा एकातिर संगठित बजारमा गुणस्तरीय दूध प्रवाह बढ्ने छ भने अर्को तर्फ दुग्ध उत्पादन व्यवसाय दिगो र व्यवसायिक रूपमा अगाडि बढाउन यो अनुदान पाइलट परियोजनाका रूपमा दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थामार्फत दुग्ध बिक्री गर्ने सदस्य कृषकहरूलाई उत्पादनका परिमाणका आधारित रही अनुदान उपलब्ध गराउन आवश्यक देखिएकोले नेपाल सरकारको दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान पाइलट कार्यक्रमलाई व्यवस्थित, सरल, सहज, प्रभावकारी र पारदर्शी रूपमा स्थापना र संचालन गर्न यो कार्यविधि नेपाल सरकार, पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट जारी गरिएको छ ।

१) प्रारम्भिक:

क) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

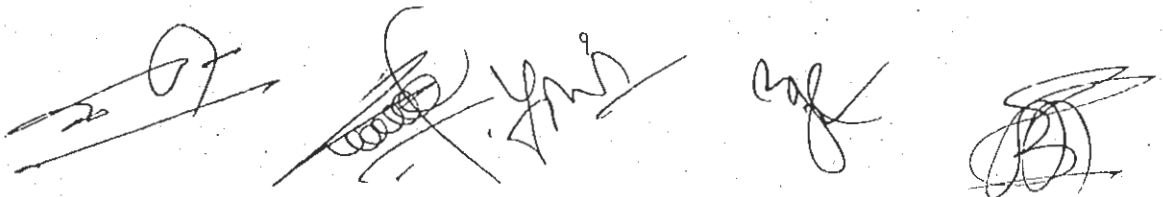
१. यो कार्यविधिको नाम "दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रम कार्यविधि, २०७३" रहेको छ ।
२. यो कार्यविधि नेपाल सरकार, पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएपछि प्रारम्भ हुनेछ ।

२) परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

१. "मन्त्रालय" भन्नाले पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सम्झनु पर्नेछ ।
२. "विभाग" भन्नाले पशु सेवा विभाग सम्झनु पर्नेछ ।
३. "निर्देशनालय" भन्नाले पशु उत्पादन निर्देशनालय सम्झनु पर्नेछ ।
४. "कार्यालय" भन्नाले जिल्ला पशु सेवा कार्यालय सम्झनु पर्नेछ ।
५. "कार्यदल" भन्नाले जिल्ला पशु विकास कार्यदल सम्झनु पर्नेछ ।
६. "कार्यविधि" भन्नाले "दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रम कार्यविधि, २०७३" सम्झनु पर्नेछ ।

३) उद्देश्य:

- १) अनुदान वितरण नीतिलाई प्रक्यामूखी (Process Oriented) बाट परिणाममूखी (Output Oriented) तर्फ लैजाने ।
- २) दूध उत्पादन क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाई सो व्यवसायलाई प्रतिष्ठीत एवं दिगो व्यवसाय बनाउन प्रोत्साहन गर्ने ।
- ३) अनुदानको सही, दक्ष र प्रभावकारी रूपमा वितरण, उपयोग र सदुपयोग गर्ने ।
- ४) साना कृषकहरूको समेत दुग्ध उत्पादन संगठित बजारमा प्रवाह गर्ने ।

५) मन्त्रालयको प्रतिवद्धता अनुरूप दुधमा आत्मनिर्भरको लक्ष्य पुरा गर्न सहयोग गर्ने।

६) दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान पाइलट कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।

४) कार्यक्रम अवधि: हाललाई यस कार्यक्रमको अवधि १ वर्षको हुनेछ । आगामी वर्षहरूमा आवश्यकता अनुसार अवधि विस्तार गरिने छ।

५) कार्य संचालन प्रकृया:

१. निर्देशनालय/केन्द्रिय गाई भैंसी प्रवर्द्धन कार्यालयले उक्त अनुदान कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरूका लागि प्रस्ताव निवेदन/आव्हान (अनुसूचि-१ बमोजिम) गर्नेछ।

२. यस कार्यक्रममा सम्मिलित हुन बुँदा नं. ५.३ बमोजिम मापदण्ड पुरा गरेका ईच्छुक सहकारीले तोकिएको म्याद भित्र अनुसूचि २ बमोजिमको निवेदन सम्बन्धित कार्यालयमा दिनुपर्नेछ।

३. सहकारीको मापदण्ड

क) दैनिक कम्तिमा ३५०० लिटर र वार्षिक कम्तिमा २०० दिनसम्म दुधको कारोवार गर्ने गरेको

ख) विगतका वर्षमा दुधको कारोवार गरेको अभिलेख पेश गर्नुपर्ने ।

ग) सहकारीमा आवद्ध सबै कृषकहरूले पशु विमा गरेको हुनुपर्नेछ ।

घ) सहकारीमा आवद्ध सबै कृषकहरूको फार्ममा जैविक सुरक्षा विधि अवलम्बन गरेको हुनुपर्नेछ ।

ङ) सहकारीले कारोवार गर्ने गरेको दुधको गुणस्तर न्यूनतम मापदण्ड भित्र परेको हुनुपर्नेछ ।

च) सम्बन्धित सहकारीले अफुमा आवद्ध भएका कृषकहरूलाई अनुदान वितरणको मापदण्ड बनाई पेश गर्नुपर्ने ।

४. कार्यालले बुँदा नं. ५.३ अनुसार जिल्लामा प्राप्त भएकामध्ये न्यूनतम मापदण्ड पुरा गरे नगरेकोलाई प्रथम चरणको छनौट गरी प्राथमिकतामा राखी सिफारिस सहित निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

५. कार्यालयहरूबाट सिफारिस भई आएका सहकारी संस्थाका आवेदन/प्रस्ताव उपर छानविन तथा मूल्यांकन गर्नको लागि तपसिल अनुसारको मूल्यांकन समिति रहनेछ ।

निर्देशनालयका व.प.वि.अ.

संयोजक

केन्द्रिय गाईभैंसी प्रवर्द्धन कार्यालयका प्रमुख

सदस्य

विभागका लेखा अधिकृत

सदस्य

केन्द्रिय दुग्ध उत्पादक सहकारी संघका अध्यक्ष/प्रतिनिधि

सदस्य

निर्देशनालयका सम्पर्क अधिकृत

सदस्य सचिव

६. उपदफा ३ अनुसारको मूल्यांकन समितिले पर्न आएका निवेदनहरूको अनुसूचि ३ अनुसारको आधारमा मूल्यांकन गरी अनुदान उपलब्ध गराउन निर्देशनालयका कार्यक्रम निर्देशक समक्ष सिफारिस पेश गर्नेछ ।

७. अनुदानको लागि छनौट भएका दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थासंग कार्यालयले अनुसूचि ४ बमोजिम सम्झौता गर्नेछ ।

८. सम्झौतापछि छनौट भएका सहकारीहरूलाई विनियोजित बजेटको परिधीभित्र रही चौमासिक रूपमा सहकारीको बैंक खातामा निर्देशनालय/केन्द्रिय गाईभैंसी प्रवर्द्धन कार्यालयले अनुदान रकम उपलब्ध गराउने छ ।

९. सहकारीले आफुमा आवद्ध मापदण्ड पुरा गरेका कृषकहरूलाई मापदण्ड बमोजिम अनुदान रकम सम्बन्धित कृषकको बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको खातामा जम्मा गरेको प्रमाण सहितको पूर्ण विवरण निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

६) दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि प्रस्तावित आर्थिक नर्मस

आर्थिक नर्मस (विनयोजित बजेटको परिधीभित्र रही)					
क्र.सं	कृयाकलाप	इकाइ	परिमाण	दर रु	जम्मा बजेट रु
१.	दुधमा अनुदान बितरण	लि.	७०३०००००	१	७०३०००००
२.	सुचना तयारी तथा प्रकाशन	पटक	१	५५०००	५५०००
३.	सहकारीको मूल्यांकन, छनौट तथा सम्झौता गर्ने	पटक	३	१५०००	४५०००
४.	कार्यक्रमको अभिमूखिकरण, पृष्टपोषण	पटक	४	५००००	२०००००
५.	अधारभूत सर्वेक्षण कार्यक्रम	पटक	१	३०००००	३०००००
६.	कार्यक्रमको अनुगमन एवं प्रभावकारिता अध्ययन र प्रतिवेदन	पटक	१	३०००००	३०००००
	जम्मा				७१२०००००

क्र.सं. ५ र ६ को आधारभूत सर्वेक्षण र कार्यक्रमको अनुगमन एवं प्रभावकारिता अध्ययन र प्रतिवेदन कार्यक्रमको कार्यान्वयन अनुसूची-५ बमोजिम गराउनु पर्नेछ ।

७) आर्थिक प्रशासन सेवा:

कार्यक्रमको लेखा, लेखाकन, लेखा परिक्षण तथा आर्थिक कारोबार गर्दा आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ बमोजिम गरिनेछ ।

८) अनुगमन, मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धि व्यवस्था:

यस कार्यक्रमको अनुगमन मन्त्रालय, विभाग, निर्देशनालय, क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय र कार्यालयहरूले गर्नेछन् र सोको मासिक प्रतिवेदन र प्रगति सम्बन्धित क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालयहरूमा पठाउनु पर्ने छ । मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन लगायतका उपलब्धीहरू विभाग मार्फत मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

९) थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने

१. यो कार्यविधिको कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार यस कार्यविधिमा थपघट, हेरफेर तथा खारेज गर्न सक्नेछ ।

२. यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अवरोध र अस्पष्टता आएमा त्यस्तो बाधा अवरोध फुकाउने प्रयोजनका लागि मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार व्याख्या गर्न सक्नेछ ।

दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा कृषकहरुलाई अनुदान वितरण गर्न इच्छुक दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुका लागि प्रस्ताव आब्हान

पशु उत्पादन निर्देशनालयको समन्वयमा आ.व. २०७३/०७४ को वार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसार दुध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रम रहेकोले सो कार्यक्रममा आफू मातहतका दुग्ध उत्पादक सदस्य कृषकहरुलाई संलग्न गराउन इच्छुक दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन भित्र अनुसूची-२ अनुसारको निवेदन सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पेश गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ । विस्तृत जानकारीको लागि पशु उत्पादन निर्देशनालय, केन्द्रिय गाइभैसी प्रवर्द्धन कार्यालय र जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नु हुन अनुरोध गरिन्छ ।

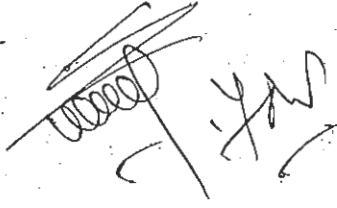
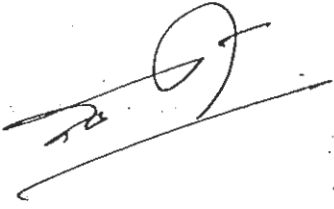
नेपाल सरकार

पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

पशु सेवा विभाग

पशु उत्पादन निर्देशनालय/केन्द्रिय गाइभैसी प्रवर्द्धन कार्यालय

हरिहरभवन, ललितपुर

श्री प्रमुखज्यू

पशु उत्पादन निर्देशनालय हरिहरभवन, ललितपुर ।

मार्फत: जिल्ला पशु सेवा कार्यालय.....

विषय: दूध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा सहभागी हुन पाउँ ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा मिति मा प्रकाशित सूचना अनुसार यस दु.उ.स. संस्था लि. ले उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा समावेश हुने चाहना भएकोले सो प्रयोजनका लागि तपसिल अनुसारको विवरण भरी निवेदन पेश गरेका छौं ।

तपसिल

- १। कूल सदस्य संख्या
- २। गत वर्ष कूल दूध संकलन लि. (औषत दैनिक लि., मासिक..... लि. र वार्षिक लि.)
- ३। गत वर्ष कूल अधिकतम दूध संकलन महिना, लि.
- ४। गत वर्ष कूल न्यूनतम दूध संकलन महिना, लि.
- ५। संस्थाबाट संकलित दूध बिक्री गरिने संस्था/संस्थान/आयोजना आदिको नाम र ठेगाना:
 - क)
 - ख)
- ६। मिल्क एनालाईजरको प्रयोग भएको नभएको
- ७। वार्षिक साधारण सभा भएको गत वर्षको प्रमाण
- ८। जम्मा संकलन केन्द्र संख्या:
- ९। रेकर्ड राख्न कम्प्युटरको प्रयोग भएको नभएको
- १०। दुग्धको गुणस्तर परिक्षण गरी रेकर्ड राख्ने / जानकारी दिने गरेको नगरेको
- ११। आफ्नो चिलिड सेन्टर भएको नभएको
- १२। दुग्ध विविधिकरण र बिक्री वितरण गरेको नगरेको
 - क) गरेको भए कुन कुन पदार्थ बनाउने गरिन्छ दैनिक औषत परिमाण
 - ख) बिक्री गर्ने बजार /स्थल
- १३। सहकारी दर्ता/नविकरणको प्रमाण
- १४। कुनै प्रकारको कार्बाहीमा नपरेको वारेको स्वघोषणा
- १५। कृषकलाई अनुदान रकम वितरण गर्ने मापदण्ड
- १६। कर चुक्ता प्रमाण पत्र

अनुसूची ३

कार्यक्रम संचालनका लागि संस्थाको छनोट गर्दा अपनाईने मूल्यांकनका आधारहरू

क्र.सं	द.नं.	आवेदक संस्थाको नाम	ठेगाना	मिल्क एगालाई जरको प्रयोग (२५)	दुग्ध उत्पादक कृषक सदस्य संख्या (२५)+	दैनिक दुग्ध संकलन र प्रशोधन गरेको परिमाण लिटर (२५)•	सरसफाई र अभिलेख व्यवस्थापन (२५)	कुल प्राप्तांक (१००)	कैफियत

- + ५० सम्म सदस्य संख्या हुने संस्थालाई २० र ५० भन्दा बढी सदस्य संख्या हुने संस्थालाई २५ अंक दिनु पर्नेछ ।
- * दैनिक ३५०० देखि ४००० लिटरसम्म दुग्ध संकलन गर्ने सहकारीलाई २० अंक र ४००० लटर देखि माथि दुग्ध संकलन गर्ने सहकारी संस्थालाई २५ अंक दिनु पर्नेछ ।

मूल्यांकन समितिका पदाधिकारीहरूको:

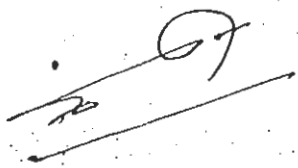
नाम थर:

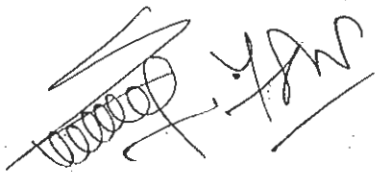
पद:

कार्यालय/ठेगाना

दस्तखत

- १.
- २.
- ३.
- ४.

अनुसूची-४

जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था विच हुने सम्झौताको ढाँचा

नेपाल सरकार, पशु उत्पादन निर्देशनालय/जिल्ला पशु सेवा कार्यालय (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था (यसपछि दोश्रो पक्ष भनिने) विच दुग्ध उत्पादन र बजारीकरणका आधारमा अनुदान (Output Based Subsidy) पाइलट कार्यक्रममा तपिसलका शर्तहरू पालना गर्ने गराउने गरी यो विद्विपक्षिय सम्झौता गरिएको छ ।

तपिसल

- १ दोश्रो पक्षलाई पहिलो पक्षले बैंक खातामा प्रत्येक चौमासिक अवधिमा एक पटकका दरले वर्षमा ३ पटक स्विकृत भएअनुसारको अनुदान रकम जम्मा गरिदिने छ ।
- २ दोश्रो पक्षले आफ्नो संस्थामा आवद्ध सदस्य कृषकहरूलाई नियमित रूपमा पशु खोप लगाउने, परजिवी नियन्त्रण गर्ने, थुनेलो लगायत अन्य रोग लागेको र औषधि उपचार गरिरहेको अवस्थाको अखाद्य दुग्ध बिक्री वितरणमा रोक लगाउने, फार्ममा जैविक सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउने, तोकिए अनुसारको सफा दुग्धको उत्पादन, ढुवानी लगायतका गुणस्तर, फ्याट, एस.एन.एफ. र अन्य मापदण्ड पुरा गर्न लगाउने, सुधारिएको गोठको व्यवस्था मिलाउने लगायतका कार्यहरू गराउनु पर्नेछ ।
- ३ दोश्रो पक्षले उत्पादन स्थलदेखि आफुले बिक्री गर्ने स्थानसम्म सफा, स्वस्थ र गुणस्तरयुक्त दुग्धको कारोवारको पूर्ण व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
- ४ दोश्रो पक्षले अफुमा आवद्ध भएका कृषकहरूलाई छनौटको मापदण्ड बनाई मापदण्ड पुरा गरेका कृषकहरूलाई अनुदान वितरण गर्नु पर्नेछ ।
- ५ दोश्रो पक्षले यो सम्झौता बमोजिमका कार्य नगरेमा वा उपलब्ध स्रोत साधनको दुरुपयोग गरेमा प्रथम पक्षले जुनसुकै समयमा एकतर्फि रूपमा सम्झौता भंगगरी प्रचलित कानून बमोजिम अनुदान रकम असूल उपर गर्न सक्नेछ ।
- ६ यस सम्झौतामा उल्लेख भए बाहेकका विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

उल्लेखित शर्तहरू पालना गर्न गराउन मञ्जुर भई

यो सम्झौतामा दस्तखत गर्दछौं ।

दोश्रो पक्ष

दस्तखत:

नाम:

पद:

संस्था:

रोहवर

दस्तखत:

नाम:

पद:

संस्था:

प्रथम पक्ष

दस्तखत:

नाम:

पद:

कार्यालय:

रोहवर

दस्तखत:

नाम:

पद:

कार्यालय:

इति सम्बन्ध साल महिना गते रोज शुभम् ।

Title : An Assessment of the output based subsidy pilot programme on milk production and marketing

Project period: 10 months (Aswin 2073 –Asadh 2074)

Objectives: The main objective of the project is to evaluate the output based subsidy pilot programme on milk production and marketing, other specific objectives are as follow:

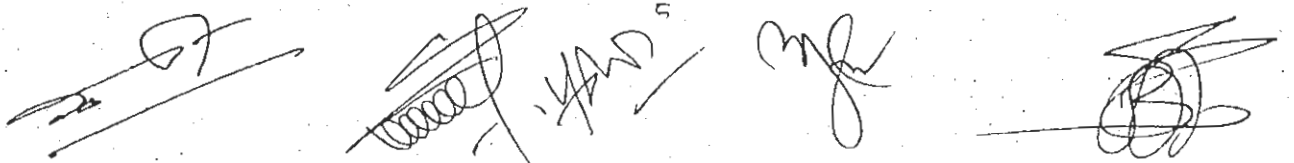
- To analyze the achievement against the target set
- To assess the effectiveness of the subsidy intervention comparing the target group to control group.
- To compare and assess the subsidy on input over subsidy on output in terms of satisfaction of recipients, socio economic values and utilization of subsidy/
- To get the relevant information that is used to re-modulate the program for its effectiveness in coming years.

Methodology:

- A baseline survey will be conducted to find out the present status of dairy business of both the control and treatment groups before implementation of the program but just after the selection of subsidy recipients.
- All the records required to disburse the grant through cooperatives and individual will be collected once a month in rotation
- The information required will be collected through the focal group discussion, key informant survey and semi structured interview.
- There will be two groups for treatment and control, as following:
T1: Subsidy recipient cooperative members (Treatment)
C: Subsidy non recipient cooperative members (Control)
- At the end of the program, information will be collected and analyzed focusing the usefulness of the program by the third party.
- Comparative study will be made between the groups, especially, focused on satisfaction and utilization of the subsidy.
- The data obtained will be processed and analyzed by using the appropriate statistical tools (spss)
- Perception of the milk producers cooperatives, local bodies and other directly or indirectly involved stakeholders will also be collected through the workshops and regular meetings

Expected outputs from the Annex-5 work are:

- An assessment of the program achievement against the time, cost and quantity set.
- Analysis of milk production, sale and quality for both treatment and control group.
- Status of different forms of grants and their utilization by government as well as non government sectors in the study areas
- Analysis of strengths, weaknesses, opportunity and threat analysis of input based and output based subsidy systems
- A comprehensive study report with way forward and action plan to the Ministry of Livestock Development and Department of Livestock Services regarding the formulation of appropriate grant policy and model.

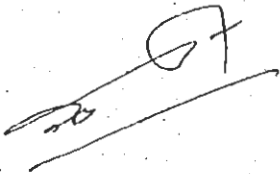
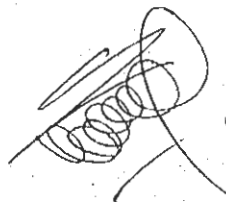
आधारधृत सर्भेक्षणका लागी नमूना फारम

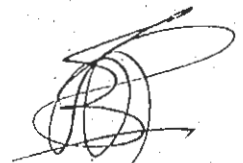
अनुदानग्राहीको नाम, ठेगाना
परिवार संख्या

पशु तथा उत्पादन बिबरण

बिबरण	गाई		भैसी	
	उन्नत	स्थानीय	उन्नत	स्थानीय
संख्या				
कुल दुध उत्पादन लि. लैनिक				
कुल दुध बिक्री लि. दैनिक				
बिक्री हुने दिन संख्या				
औसत फयाट प्रतिशत				
औसत SNF%				
औसत मूल्य प्रति लिटर				

- गोठको अवस्था
- जमिन कठठा वा रोपनीमा
- घांस लगाएको क्षेत्रफल..... घांसको किसिम..... परिमाण
- सिचाइको ब्यबस्था.....
- स्वास्थ्य सम्बन्धी मुख्य समस्याहरु.....
- पशुधनको क्षती
- खोपको प्रयोग भउको भए कु खाप..... कहिले.....
- परजीवि बरिद्धको औषधी..... के..... कहिले.....
- वशु बिमाको बिबरण.....
- क्षतिपूर्ति लिएको भएबिबरण.....

गाई भैसी फार्मा मा भएको लाभ लागत बिबरण.....

खर्च:

पशु खरिद
गोठ, तथा औजार
आहारा
ज्यामी
दुधको बजारी करण
अन्य

आम्दानी :

दुध बिक्री
वाभ्छा बाच्छी, पाडा, पाडीबिक्री
मल बिक्री
अन्य

प्रति लिटर दुध उत्पादन लागत रु
सबभन्दा बढी दुध बिक्री गरिने महिनाहरु
सबभन्दा कम दुध बिक्री हुने महिनाहरु

अनुदान सम्बन्धि

प्राप्त गरेको भए के.....कति.....कहाबाट..... अनुदान लगानी भएको बिबरण.....
अनुदान सम्बन्धी धारणा.....लगानिमा दिइने अनुदान र उत्पादनमा दिइने अनुदान बारे
अनुदान सम्बन्धी सुझाव.....
अनुदानबाट प्राप्त आम्दानी.....
अनुदानबाट प्राप्त सन्तुष्टी.....धेरै.....ठिक्क.....कम.....

(यो नमूना मात्र हो, विभिन्न समूह तथा ब्यक्ति संग अन्तर्बार्ता तथा सुचना संकलन गर्दा परमर्शदाताले करार पूर्ण बिबरण तयार पारी अध्ययन गर्ने छन्)

